

BÀI TRUYỀN THÔNG SỐ 9
DỪ MẮC LAO - ĐỪNG LO LẮNG - SẼ KHÔNG SAO –
BHYT SẼ LO ÂU – CHIA GÁNH NẶNG

Công tác phòng chống lao trên thế giới đã bước sang một trang mới sau thành công của Hội nghị Cấp cao của Liên hợp quốc về bệnh lao lần thứ 2 được tổ chức vào tháng 9 năm 2023 với sự tham gia của các quốc gia thành viên của Liên hợp quốc thể hiện cam kết chính trị, tinh thần quyết tâm cao nhất từ trước đến nay trong cuộc chiến phòng chống lao.

Thông điệp của Ngày thế giới phòng chống lao tiếp tục nhấn mạnh về việc huy động sức mạnh tổng thể, thu hút sự quan tâm, tập trung mọi nguồn lực, sự chung tay của cả cộng đồng nhằm đẩy mạnh cuộc chiến chống bệnh lao.

Chủ đề lạc quan này tiếp tục mang đến nguồn năng lượng tràn đầy, thôi thúc và thể hiện tinh thần quyết tâm cao độ, đồng thời cho thấy sự cấp bách và cần thiết của việc đẩy mạnh đầu tư, mở rộng quy mô, tăng tốc độ thực hiện nhiều hơn vào việc chẩn đoán, điều trị dự phòng và chăm sóc bệnh lao sẽ cứu sống thêm hàng triệu người.

Nếu các quốc gia tuân thủ các cam kết của mình, điều này sẽ đưa thế giới tiến đến mục tiêu chấm dứt bệnh lao vào năm 2030 và cứu sống cho 45 triệu người trong khoảng thời gian từ 2023 đến 2027.

Thời gian qua, Việt Nam đã đạt được nhiều thành tựu trong việc nâng cao chất lượng chẩn đoán, tăng cường sàng lọc, mở rộng quy mô dự phòng bệnh lao, giới thiệu các phác đồ điều trị mới được khuyến nghị, chuyển dịch mô hình tài chính và tăng cường hợp tác đa lĩnh vực.

Chương trình Chống lao Quốc gia đã triển khai đồng bộ các can thiệp phòng chống lao nhằm tăng tối đa số bệnh nhân lao được phát hiện, tăng cường chẩn đoán và thu nhận vào điều trị để cắt đứt nguồn lây trong cộng đồng, giúp phục hồi hoạt động phát hiện bệnh lao sau ảnh hưởng của đại dịch Covid-19. Sự thành công đó là nhờ vào việc tăng cường, mở rộng triển khai phát hiện chủ động trong cộng đồng, phát hiện tích cực ở cơ sở y tế, áp dụng chiến lược X-quang và xét nghiệm Xpert để chẩn đoán, đặc biệt là triển khai các hoạt động gắn liền với hệ thống y tế cơ sở để tăng cường chất lượng chẩn đoán, điều trị và duy trì bền vững công tác dự phòng lao.

Trong năm 2025, số liệu phát hiện của Chương trình Chống lao Quốc gia tiếp tục có sự cải thiện đáng kể sau khi phục hồi lại chất lượng và tác động tích cực của Chương trình. Bằng việc đẩy mạnh công tác phát hiện bệnh lao kết hợp nhiều hình thức, vận động sự cam kết và chỉ đạo của chính quyền địa phương các cấp đối với hoạt động phòng chống lao, lồng ghép các chiến dịch sàng lọc bệnh lao với các bệnh lý khác...

Trong năm 2025, Chương trình đã phát hiện **119.000** trường hợp mắc lao các thể, tăng 5% so với cùng kỳ năm 2024.

Để hướng tới mục tiêu chấm dứt bệnh lao vào năm 2035, CTCLQG đã huy động các nguồn lực từ các nhà tài trợ để hỗ trợ kỹ thuật và nguồn lực triển khai các hoạt động có hiệu quả. Thành công của năm 2023 có sự góp phần không nhỏ của chính sách **mở rộng triển khai chiến lược 2X**, bao gồm sử dụng X-quang lồng ngực và xét nghiệm sinh học phân tử ở cộng đồng và các cơ sở y tế.

Bộ Y tế đã chỉ đạo Bệnh viện Phổi Trung ương xây dựng **“Hướng dẫn triển khai hoạt động phát hiện chủ động, tích cực bệnh lao, lao tiềm ẩn, các bệnh hô hấp tại cộng đồng và cơ sở y tế - Tăng cường vai trò của các cơ sở khám chữa bệnh”** nhằm chuẩn hoá và đồng bộ hoạt động phát hiện chủ động và tích cực bệnh lao, lao tiềm ẩn và các bệnh hô hấp trên toàn quốc,

phát huy tối đa vai trò của hệ thống y tế nói chung và y tế cơ sở nói riêng trong công tác phòng, chống lao.

Đây cũng là cơ sở để các tỉnh, thành phố trên toàn quốc huy động sự vào cuộc của chính quyền địa phương, các ban/ngành đoàn thể tích cực tham gia các hoạt động tăng cường phát hiện bệnh nhân lao và hỗ trợ người bệnh cho tới khi được điều trị thành công nhằm hướng tới mục tiêu chấm dứt bệnh lao tại Việt nam vào năm 2035.

Tham gia và sử dụng **Bảo hiểm y tế (BHYT)** chính là "tấm lá chắn" vững chắc giúp người bệnh lao an tâm điều trị:

□ **Giảm tối đa chi phí khám chữa bệnh:** BHYT chi trả phần lớn chi phí khám, xét nghiệm, chẩn đoán hình ảnh và các dịch vụ kỹ thuật cao trong suốt quá trình điều trị.

□ **Hỗ trợ thuốc điều trị:** BHYT thanh toán danh mục thuốc điều trị lao, thuốc bổ trợ và điều trị các tác dụng phụ/bệnh kèm theo, giúp người bệnh giảm bớt nỗi lo tài chính.

□ **Đảm bảo điều trị liên tục, trọn vẹn:** Có thẻ BHYT, bệnh nhân không lo gián đoạn liệu trình do thiếu kinh phí, từ đó hạn chế tối đa nguy cơ lao kháng thuốc.

□ Tích cực triển khai các bước tiếp theo của quy trình đấu thầu tập trung thuốc lao nguồn BHYT giai đoạn 2026-2027.

□ Tích cực tham mưu với BHYT để trình Chính phủ chủ trương, phương án đảm bảo thuốc cho người bệnh lao không có thẻ BHYT và chưa tiếp cận được với dịch vụ khám chữa bệnh BHYT.

□ Tập trung hỗ trợ các địa phương trong việc quản lý điều tiết sử dụng thuốc chống lao hàng 1 nguồn BHYT để đảm bảo có đủ thuốc sử dụng cho

người bệnh, đáp ứng các điều kiện về thanh quyết toán với cơ quan BHXH theo quy định.

Người bệnh lao đa số thuộc diện nghèo, không thể tự trang trải chi phí điều trị, nên họ có động lực tham gia BHYT. “Các nhà tài trợ đang chuyển hướng từ hỗ trợ trực tiếp cho người bệnh mua thuốc lao thành hỗ trợ mua thẻ BHYT, trong một số năm đầu người bệnh chưa có thẻ BHYT sẽ được hỗ trợ từ các nguồn tài trợ, viện trợ hoặc từ ngân sách địa phương để mua thẻ BHYT. Như vậy, việc này sẽ xóa tan đi nỗi lo gánh nặng bệnh lao bấy lâu nay.

Hiện chi phí điều trị bệnh lao đã được quỹ BHYT chi trả, trong khi đó các nghiên cứu gần đây cho thấy, nếu tuân thủ phác đồ điều trị, bệnh lao có thể hoàn toàn chữa khỏi. Do vậy, cần có những chính sách hỗ trợ đảm bảo 100% bệnh nhân lao có thẻ BHYT. Thực tế cho thấy, COVID-19 khiến người dân không tiếp cận y tế thường xuyên, nên tỷ lệ điều trị khỏi lao và tái phát mới chỉ đạt 77%, thấp hơn rất nhiều so với chỉ tiêu của WHO (85%) và của Chương trình Chống lao quốc gia (90%). Bên cạnh đó, việc chuyển đổi cơ chế mua sắm, thanh toán thuốc chống lao từ NSNN sang BHYT đã bắt đầu được triển khai, nhưng nhiều địa phương gặp khó khăn và vướng mắc cần được hỗ trợ tháo gỡ.

Theo đánh giá, về TTHC cũng như dòng kinh phí thanh toán đối với thuốc chống lao sẽ không có vấn đề gì phát sinh, bởi tất cả các cơ sở KCB đều đã liên thông dữ liệu, việc thay thế hay bổ sung các gói thuốc chỉ là thêm một thao tác bổ sung vào danh mục và chỉ định cho người bệnh. Cơ sở KCB từ trước đến nay vẫn phải lập báo cáo để tổng hợp quyết toán nên sẽ không phát sinh chứng từ, thủ tục. Người bệnh thậm chí còn thuận lợi hơn, vì trước đây có thể họ phải đi lĩnh thuốc từ 2 nguồn (thuốc BHYT ở một quầy và thuốc ngân sách ở một quầy), thì nay chỉ cần đến một quầy thuốc.

Như vậy, người mắc bệnh lao có thể an tâm điều trị vì đã có BHYT đồng hành. Lao là bệnh điều trị khỏi hoàn toàn, chi phí điều trị đã có BHYT vậy mỗi người hãy chủ động đến cơ sở y tế để phát hiện sớm và tuyên truyền cho

gia đình, cộng đồng cùng tham gia vì **DỪ MẮC LAO - ĐỪNG LO LẮNG - SẼ
KHÔNG SAO – BHYT SẼ LO ÂU – CHIA GÁNH NẶNG**

NGƯỜI VIẾT BÀI

Nguyễn Thị Kiều Trang